

חוזרים

עקב המצב הביטחוני – נדחה מועד הדיווח והתשלום ליישובי הדרום – ביטוח לאומי

בשל האירועים הביטחוניים, החליט מנכ"ל הביטוח הלאומי, מר מאיר שפיגלר, על דחיית מועד הדיווח והתשלום של דמי הביטוח ביישובי הדרום למעסיקים, לעצמאיים ולמי שאינם עובדים. הדחייה בדיווח היא ליישובי עוטף עזה ולמי שמשויך לסניפים אשדוד, אשקלון, באר שבע ורחובות.

מועד הדיווח והתשלום עבור חודש אוקטובר 2019 נדחה ל-19 בנובמבר 2019 (במקום ב-15 בנובמבר).

מע"מ ומס הכנסה – דחיית מועד הדיווח והתשלום התקופתי לתושבי הדרום החל בנובמבר 2019

בשל האירועים הביטחוניים בדרום הארץ, החליט מנהל רשות המסים, מר ערן יעקב, על דחיית מועד הדיווח והתשלום התקופתי למע"מ, מקדמות מס הכנסה וניכויים, עד ליום שלישי 19 בנובמבר 2019, זאת לאור ההסלמה האחרונה ובמטרה להקל על ציבור העוסקים באזור.

הנחייה זו תקפה לגבי העוסקים הנישומים והמנכ"ם שעסקם הינו בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה.

פיצויים בשל "נזק עקיף" – המצב נכון ליום 12/11/2019

ביום 12.11.2019 פרסמה רשות המיסים בישראל הודעה בעניין פיצויים בשל נזק עקיף. להלן ההודעה במלואה:

בעקבות האירועים הביטחוניים היום ולאור העובדה כי עובדים רבים הונחו ע"י פיקוד העורף שלא להגיע למקומות העבודה ולהישאר בבתיים ובמרחב מוגן, מודיעה קרן הפיצויים ברשות המסים כי עסקים המצויים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה יהיו רשאים להגיש תביעה להחזר השכר שישולם לעובדים שיעדרו, הן בשל הוראה על סגירת מקום עבודה לא חיוני והן עבור הורים שנאלצו להשגיח על ילדיהם (מתחת לגיל 14) בשל סגירת מוסדות חינוך.

הוראה זו תקפה עד ליום 31.12.2019 וזאת בהתאם לתקנות הוראת שעה "מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (הוראת שעה) התשע"ט-2019".

לעניין ההנחיות ההתגוננות שניתנו מעבר לטווח של ה-40 ק"מ מרצועת עזה, התקנות הקיימות לא נותנות מענה לפיצויי והנושא יבחן על ידי הממשלה בהתאם להתפתחויות.

לאור ההסלמה: היערכות רשות המסים לטיפול בנזקים הישירים

ביום 12.11.2019 פרסמה רשות המיסים הודעה לפיה לאור המצב הביטחוני במדינת ישראל, פתחה רשות המסים את מוקד קרן הפיצויים המחוזי בעיר אשקלון המטפל בנזקים הישירים שנגרמים לרכוש הפרטי והעסקי של אזרחי מדינת ישראל. כמו כן רשות המסים תגברה את צוותי העבודה בשטח אשר הגיעו לתת מענה ראשוני מהיר לכל אתרי הנזק הידועים.

מספר הטלפון במוקד: *4954 שלוחה 3

כתובת המוקד: העוז 1 אשקלון

התייחסות לנושא הנזק העקיף תפורסם בהמשך

מה במבזק

חוזרים

- עקב המצב הביטחוני - נדחה מועד הדיווח והתשלום ליישובי הדרום- ביטוח לאומי
- מע"מ ומס הכנסה - דחיית מועד הדיווח והתשלום התקופתי לתושבי הדרום החל בנובמבר 2019
- פיצויים בשל "נזק עקיף" – המצב נכון ליום 12/11/2019
- לאור ההסלמה: היערכות רשות המסים לטיפול בנזקים הישירים
- בשורה לתושבי עוטף עזה והדרום: בעקבות לחץ ועדת הכספים סיכום על מתווה פיצוי למסעדים ובעלי האולמות בעוטף עזה

מאמר

- זכויות עובדים לאור המצב הביטחוני

סיכום של דברים
ביום 12.11.2019 פרסמה רשות המיסים בישראל הודעה בעניין פיצויים בשל נזק עקיף.

סיכום של דברים
ביום 12.11.2019 פרסמה רשות המיסים הודעה לפיה לאור המצב הביטחוני במדינת ישראל, פתחה רשות המסים את מוקד קרן הפיצויים המחוזי בעיר אשקלון המטפל בנזקים הישירים שנגרמו.

בשורה לתושבי עוטף עזה והדרום: בעקבות לחץ ועדת הכספים סיכום על מתווה פיצוי למסעדינים ובעלי האולמות בעוטף עזה

ביום 13.11.2019 פרסמה הכנסת הודעה בעניין סיכום על מתווה פיצוי למסעדינים ובעלי האולמות בעוטף עזה. להלן עיקרי ההודעה:

בעקבות פועלה של הוועדה, והצגת מתווה חקיקה חלופי שהציגה בדיון בשבוע שעבר, הגיעה הוועדה להסכמות עם רשות המיסים, על תיקון חקיקת המשנה הקיימת, ופיצוי המסעדינים ובעלי האולמות בעוטף עזה.

תיקון תקנות הקבע יפעל כך שיוכנסו אליהן המסעדות אולמות האירועים כמי שזכאים לפיצוי - באזור ה-7-0 עוטף עזה באופן קבוע ואוטומטי ובדומה לענפים כמו התיירות. הפיצוי יהיה גם מחזוריים וגם בשל חומר גלם שהתקלקל. כמו כן בדומה להצעת החוק שהציגה ועדת הכספים - הפיצוי יינתן רטרואקטיבית ממאי 2019 כפי שניתן לתיירות ולחקלאות.

זכור, בדיון שקיימה הוועדה בשבוע שעבר, הצהירו אנשי רשות המיסים, כי אמנם ישנם עסקים מענפים אלה שנפגעו, אך אין מובהקות לדבר, ולא ניתן להפעילה פרטנית במקרה של ענפים אלה. חברי הוועדה מתחו ביקורת קשה על עמדה זו, הציגה לבקשת חברי הוועדה, יועמ"ש הוועדה, עו"ד שגית אפיק, הצעת חוק, המסדירה פיצויים עבור ענפים אלה, מטעם הוועדה. בעקבות פועלה של הוועדה, הגיעו הצדדים כאמור לסיכום בדבר פיצוי בתקנות הקיימות.

החוזרים במלואם נמצאים באתר "כל עובד" www.koloved.net.

מאמר

זכויות עובדים לאור המצב הביטחוני

עו"ד מיטל דולב בלט

לאור המצב הביטחוני עולות שאלות רבות הקשורות להעסקת עובדים בתקופה זו. מאמר זה מרכז סוגיות שונות הקשורות להעסקת עובדים בשעת חירום.

משמעות הוצאת צו המאפשר גיוס עובדים במפעלים חיוניים

חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967 (להלן: "חוק שירות עבודה") מסדיר את העסקתם של עובדים במפעל חיוני או במפעל למתן שירותים קיומיים בשעת חירום.

הגדרת מפעל חיוני ומפעלים לשירותים קיומיים

"מפעל חיוני" הינו "כל מפעל או חלק ממנו, הפועל או שאפשר להפעילו לצרכי הגנת המדינה או בטחון הציבור או לקיום הספקה או שירותים חיוניים, ושאושר לענין זה בצו על ידי השר בהתייעצות עם שר הבטחון, ובשעת לחימה - על ידי שר הבטחון בהתייעצות עם השר; וכן כל מפעל או חלק ממנו שאפשר להפעילו לצרכי קיום המשק ושפעולתו חיונית לקיום הספקה או שירותים הדרושים לציבור או ליצוא, והשר, אישר אותו בצו לענין זה...".

"מפעל למתן שירותים קיומיים" הינו כל מפעל או חלק ממנו, שנותן שירותים קיומיים, כפי שיפורט להלן, ושהשר אישר אותו בצו לענין זה לצורך מצב מיוחד בעורף או אירוע אסון המוני: אספקת מים, מזון או חשמל, וכן מתן שירותי אשפוז ובריאות, תברואה, תקשורת או דואר; שירות שיש לספקו לשם מניעת פגיעה חמורה באוכלוסיה או בשטח, שעליו חלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזה על אירוע אסון המוני; שירות שלדעת השר הוא חיוני, לקיום אספקה או לטיפול באוכלוסיה; שירות אשר לדעת השר הפסקתו עלולה, בנסיבות העניין, לגרום לפגיעה רבה בכלכלה המשפיעה על המשק כולו.

צו לאימון לשירות עבודה וצו לשירות עבודה

על פי חוק שירות עבודה, שר התעשייה, המסחר והתעסוקה (להלן: "שר התמ"ת") רשאי לקרוא בצו לאדם החייב בשירות עבודה או לאימון לשירות עבודה עד 3 ימים בשנה, ולגבי המקצועות הבאים עד 12 ימים בשנה: רופאים, אחים ואחיות, סגל רפואי סיעודי, סגל רפואי טכני, סגל רפואי אקדמאי אחר, עובדי מינהל ותחזוקה ברפואה, נהגים, עובדי מנוף ובתי מלאכה בנמלים, עובדי רשת החשמל, עובדי מתכת בייצור בטחוני, מפעילי ציוד מיכני הנדסי, עובדי מינהל, עובדים טכניים, בוחנים ושמאים בתחבורה.

סיכום של דברים

ביום 13.11.2019 פרסמה הכנסת הודעה בעניין סיכום על מתווה פיצוי למסעדינים ובעלי האולמות בעוטף עזה.

סיכום של דברים

לאור המצב הביטחוני עולות שאלות רבות הקשורות להעסקת עובדים בתקופה זו. מאמר זה מרכז סוגיות שונות הקשורות להעסקת עובדים בשעת חירום.

עובד שנקרא לאימון על-פי החוק, לתקופה רצופה העולה על יום אחד, יראו אותו כאילו שירת אותה תקופה במילואים והוא יהיה זכאי לתגמולי מילואים בשל כל תקופת האימון, על-פי חוק הביטוח הלאומי.

בנוסף, קובע החוק, כי אם הוכרז מצב מיוחד בעורף, וכי האפשרות למתן שירותים קיומיים לאוכלוסייה המצויה בשטח שעליו חלה ההכרזה עלולה להיפגע, רשאי שר התמ"ת לקרוא בצו את כל העובדים במפעל חיוני או במפעל למתן שירותים קיומיים. כמו כן, באפשרותו לקרוא בצו לשירות עבודה כל אדם או סוגי בני אדם, אשר אינם עובדים במפעל לשירות עבודה כ"מגויסי חוץ".

שכרו של מגויס ייקבע לפי הוראות ההסכם הקיבוצי או צו ההרחבה שחלים על המגויס, ואם אין הסכם קיבוצי או צו הרחבה כאמור, או שזכויות מגויס לפי הוראות ההסכם הקיבוצי או צו ההרחבה כאמור נופלות מהזכויות שיהיו למגויס לפי ההוראות שבהסכם הקיבוצי שחל על בעל המפעל- יהיה השכר בהתאם לתפקיד שהוא נקרא למלא ובשיעור שנקבע לתפקיד זה בהסכם הקיבוצי החל על בעל המפעל, ובאין הסכם קיבוצי - לפי הסכמה הדדית, ובהיעדר הסכמה - לפי מה שיקבע המפקח הכללי על כוח האדם.

מי חייב בשירות עבודה בשעת חירום ומי פטור ממנו?

בהתאם לסעיף 3 לחוק שירות עבודה, תושב קבוע חייב בשירות עבודה, אם מלאו לו 16 שנים וטרם הגיע לגיל הפרישה כמשמעותו בחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004.

חייל, שוטר, וכן אשה הרה או לפני תום שנה אחת אחרי לידתה, פטורים משירות עבודה.

זכאות עובד שנעדר לתשלום שכר - הכלל

הדין הוא, כי עובד שנעדר מעבודתו אינו זכאי לשכר עבודה, אלא אם כן היעדרות זו והתשלום בעדה מוסדרים בחוק, בהסכמים קיבוציים, בצווי הרחבה או בחוזה אישי. עם זאת, ההלכה היא, כי עובד יהיה זכאי לשכרו, גם אם הוא לא עבד בפועל, אך הוא התייצב לעבודה, והוא מוכן ומזומן לעבוד, והמעביד מיוזמתו לא סיפק לו עבודה.

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק הגנה על עובדים"), מסדיר את חובת תשלום השכר לעובדים, שנעדרו מעבודתם או לא ביצעו עבודתם, בתקופה מוגדרת, בימים שבהם היה מקום עבודתם או מקום מגוריהם באזור שהוגדר כאזור הגבלה.

בעבר, פורסם תיקון לחוק הגנה על עובדים, לפיו זכאים לשכר, עובדים, שנעדרו מעבודתם או שלא ביצעו את עבודתם בתקופה מוגדרת כאשר מקום מגוריהם או מקום עבודתם היה באזור הכרזה (שדרות ועוטף עזה). מעביד, ששילם שכר לעובדים בגין ההיעדרות היה זכאי לפיצוי לאחר שהותקנו תקנות, המסדירות את מתן הפיצוי.

לסיכום, עובד שאינו פוקד את מקום העבודה, עקב המצב הביטחוני, לא יהיה זכאי לשכרו בגין ימי היעדרותו, אלא אם יתוקן חוק הגנה על עובדים. אם המעביד יבחר לשלם לעובד את שכרו, יהיה המעביד זכאי לפיצוי מהמדינה, מרגע שיותקנו תקנות, המסדירות את מתן הפיצוי.

יודגש, כי על פי סעיף 17 לחוק הגנה על עובדים, ההוראות לעניין חובת תשלום השכר לא יחולו על מי שנקרא לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום.

משילוב הוראות חוק הגנה על עובדים וחוק שירות עבודה עולה, כי עובד שנקרא לשירות עבודה בצו של שר התמ"ת או בצו של השר הבטחון בשעת לחימה, אשר הגדירו את מקום עבודתו כמפעל חיוני, לא יהיה זכאי לשכר מהמעביד במידה ולא הגיע לעבודה, זאת אף אם יתוקן ויותאם החוק לתקופת החירום הנוכחית. תשלום השכר בגין עבודתו יהיה כמוסדר בחוק שירות עבודה, כפי שפורט לעיל.

לדוגמה מבצע "צוק איתן"

ביום 23.7.2014 נחתם הסכם קיבוצי המסדיר את חובת תשלום השכר לעובדים שנעדרו בשל המצב הביטחוני. הסכם זה נכנס לתוקף עם פרסומן של תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (נזקי מלחמה ונזק עקיף)(תשלום פיצויים)(הוראת שעה), התשע"ד-2014 והוא חל על התקופה שמיום 8.7.14 ועד ליום 31.8.2014 או עד למועד סיום מבצע צוק איתן, לפי המוקדם מביניהם, ובלבד שבתקופה האמורה נמצא האזור תחת מתקפת טילים רחבה, שבעקבותיה התקבלה החלטה בדבר סגירת מוסדות חינוך.

נכון להיום, וכל עוד לא יצא צו הרחבה לתחולת ההסכם הקיבוצי, הוראות ההסכם חלות על עובדים המועסקים בשירות המדינה ועל עובדים המועסקים אצל מעסיקים החברים בארגונים מעסיקים החברים בלשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. כמו כן, ההסכם לא חל על עובדים שנקראו לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967.

ההסכם הקיבוצי קובע, בין היתר, את תנאי הזכויות לשכר, גובה השכר המשולם והנסיבות בהן תישלל הזכות לשכר.

יצוין כי ביום 23.10.2019 פורסמה בילקוט הפרסומים הודעה מאת ראש הממשלה ושר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, מר בנימין נתניהו, בדבר כוונתו לתת צו הרחבה, המרחיב את תחולת ההסכם הקיבוצי הכללי, מיום י"ג באב התשע"ט (14 באוגוסט 2019) שמספרו 7027/2019 אשר נחתם בין ממשלת ישראל ונשיאות הארגונים העסקיים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה. עניינו של ההסכם הוא תשלום שכר לעובדים שנעדרו וייעדרו מעבודתם עקב המצב הביטחוני מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018) עד יום ג' בטבת התש"ף (3 בדצמבר 2019).

הגבלת פיטורים

סעיף 2 לחוק הגנה על עובדים קובע, כי מעביד לא יפטר עובד בשל אחת מאלה:

1. היעדרות מהעבודה או אי-ביצוע העבודה, עקב הוראה שניתנה בשעת התקפה, או עקב הוראה שניתנה בעת מצב מיוחד בעורף, אשר בשלה נמנע מהעובד מלהתייצב בעבודתו או מלבצעו, ולעניין אדם עם מוגבלות - לרבות בשל מוגבלותו.
 2. היעדרות מהעבודה לצורך השגחה על ילדו, אם יצאה הוראה מפורשת מאת כוחות הביטחון לסגור את מוסדות חינוך, או אם יצאה הנחיה כאמור, שלפיה מחויב העובד לשהות במוסד החינוך, שבו לומד הילד או שבו הוא שוהה. זכות זו נתונה להורה שילדו נמצא בחזקתו הבלעדית, או להורה שבו זוגו לא נעדר לצורך השגחה על הילד, ובתנאי שאין במקום העבודה סידור נאות להשגחה על הילד.
 3. היעדרות מהעבודה או אי-ביצוע העבודה מחמת מצב בטחוני כמשמעותו בהסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה או באזור הכרזה, ששרר במקום מגוריו או במקום עבודתו של העובד, ובלבד שמקום העבודה או מקום המגורים, לפי העניין, מצויים באזור ההגבלה או באזור הכרזה, כהגדרתם בחוק.
- איסור הפיטורים חל גם על מעסיק בפועל של עובד קבלן כוח אדם, בשל היעדרותו מהעבודה או אי-ביצוע העבודה בנסיבות האמורות. עוד קובע סעיף 2 לחוק הגנה על עובדים, כי עובד שיפוטרי בניגוד לאמור - פיטוריו בטלים.
- על פי סעיף 11 לחוק הגנה על עובדים, הוראות החוק לעניין איסור פיטורים, לא יחולו על אלה: מי שנקרא לשירות עבודה; שוטר; סוהר; עובד השירות כהגדרתו בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, ועובד המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים; חבר בארגון עזר, כמשמעותו בסעיף 8 לחוק ההתגוננות האזרחית; עובד בגוף הצלה כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה.
- יצוין, כי בהתאם לחוק שירות עבודה, חל איסור לפטר מגויס מעבודתו אליה גויס, אלא בהיתר בכתב מהמפקח הכללי על כוח האדם.

הכותבת – מנהלת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

עורכת: עו"ד מיטל דולב-בלם ביצוע גרפי: אולגה פאי

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.